

ERCEGOVIĆ, Višnja, slikarica i keramičarka (Zagreb, 18. XI. 1922). Završila Akademiju u Zagrebu 1946 (Lj. Babić, J. Miše), kraće vrijeme boravila u Parizu (1964). U početku obrađuje figuralne teme u naivnoj stilizaciji dječjeg crteža. Poslije slika fosilizirane oblike bilja i životinja, morske flore i faune na irealnoj, tamnoj podlozi. Te motive prenosi i na keramiku, kojom se bavi od 1961. Samostalno je izlagala u Splitu (1952), Zagrebu (1958, 1972), Beogradu (1958) i Karlovcu (1963, 1980, 1993).

LIT.: R. Putar, Akvareli V. Ercegović u Klubu omladine Zagreba, Novi list, 21. III. 1958. — A. Strazalkowsky, Višnja Ercegović, Karlovački tjednik, 2. VII. 1966. O. Ma.

ERDŐDY-DRAŠKOVIĆ, Julija → **DRAŠKOVIĆ, JULIJA**

ERDOVEC, selo Z od Križevaca. Na groblju kraj sela u historicističkoj kapeli Sv. Katarine očuvani su barokni oltari Sv. Vida (XVII. st.) i Sv. Marije Magdalene (1735), te rokoko kalež iz istoimene drvene kapele srušene oko 1935.

LIT.: UTH — Križevci.

ERDUT, selo na Dunavu I od Osijeka. Na položaju *Varad brijeg* nađena su eneolitička naselja badenske i vučedolske kulture, tragovi naselja i groblja iz srednjega brončanoga doba (kultura inkrustirane keramike J Transdanubije), naselja kulture polja sa žarama i kulture Gáva kasnoga brončanoga doba, te nekropola kulture Dalj željeznoga doba i naselja iz latena. Na položaju *Parlog* otkriveno je naselje (?) iz sr. brončanoga doba; s položaja *Staro brdo* potječe skeletni grob (sa srpastim iglama) iz istoga vremena. Iz Erduta je i rijedak nalaz para grč. srebrnih naušnica iz ← V. st. te primjerak srednjovj. bizantske srebrne naušnice s tri jagode. — Od srednjovj. grada ostale su ruševine. Glavna četverouglasta kula neuspjelo je restaurirana i pretvorena u obiteljsku grobnicu Cseh; od stare kule vidljivi su samo dijelovi zidova. Na istomu položaju nalazi se jedna renesansna kula kružna tlocrta sa strijelnicama i izbočenim gornjim vijencem na konzolama; pokraj kule stoji dio staroga zida s prozorima. Csehovi su u XIX. st. u Erdutu sagradili dvorac s parkom.

LIT.: Z. Vinski, Zwei kahnförmige Ohringe aus Erdut in Kroatien, Jahrbuch für kleinasiatische Forschung, I, 1950, 1. — V. Radauš, SSS, str. 142–149. — S. Dimitrijević, Badenska kultura, Vučedolska kultura, u knjizi: Praistorija jugoslavenskih zemalja, III, Sarajevo 1979. K. V. G. i D. Pi.

ERVENIK, naselje na srednjemu toku rijeke Zrmanje, s brojnim ilir. gomilama (tumulima). Jednu je istražio W. Buttler. Obzidana suhozidom (visokim 1,5 m, s promjerom od 12 m) gomila je sadržavala pet grobova; jedan — s paljevinom — stariji je, a četiri skeletna, u obliku kamenih sanduka, naknadno su ukopani u ilir. gomilu (potječu iz ranijih faza starijega željeznoga doba).

ESIĆ, Ivan, publicist i prevodilac (Ljubuški, 7. VIII. 1898 — Zagreb, 23. I. 1966). Studirao slavistiku i filozofiju u Pragu i Zagrebu gdje je diplomirao 1923. Bio je gimnazijski profesor, dugogodišnji suradnik kulturne rubrike »Obzora« i »Jutarnjeg lista«, suradnik JAZU i Instituta za književnost JAZU. Objavio brojne preglede i članke u novinama, časopisima i zbornicima o zbivanjima u kulturi i umjetnosti. Bilješke o lik. izložbama, djelovanju umjetnika i povjesničara umjetnosti tiskao je 1928–41.

BIBL.: Preporod umjetničkog života u Zagrebu, 15 dana, 1934, 10–11; Vladimir Becić, Jutarnji list, 1936, 8767. Z. Ša.

ETEROVIĆ, Ivo, fotograf (Split, 1. VII. 1935). Fotografijom se bavi od 1950; foto-reporter je od 1956. Suraduje u novinama i revijama, snima reportažnu, modnu, reklamnu i turističku fotografiju. Snimke raspoređuje u cikluse *Sa Orijenta*, *Žene*, *More*, *Kornati*. Opremio je fotografijama monografije *Brač* (1975), *Beograd koji volim* (1977), *Njihovi dani* (1977) i *Split* (1979). Samostalno je izlagao u Splitu, Beogradu, Zagrebu, Moskvi, Hvaru i Novome Sadu.

LIT.: P. Homovec, Ivo Eterović, Zagrebačka panorama, 1966, 3–6. — M. Jovanović, Beograd na fotografijama Ive Eterovića, Foto kino revija (Beograd), 1977, 1–2. — D. Kečkemet, Krajolici, gradovi i ljudi Ive Eterovića, ibid., 1979, 12. R.

ETEROVIĆ, Joško, slikar (Split, 6. VII. 1943). Samouk, slika od 1957. Od 1969. živi u Parizu. God. 1973–78. vezan uz galeriju »Daniel Gervis«. U početku slika minimalistički, od 1975. radi objekte u kojima su konstruktivni simboli (kvadrat, krug, križ, trokut) preuzeti iz graditeljstva. Otvorenom, analitičkom kromatikom naglašava dinamiku i ritam u prostoru. Samostalno izlagao u Parizu (1973, 1976, 1978, 1984), Zagrebu (1978, 1980, 1983) i Beogradu (1980). Sudjelovao na Mediteranskom kiparskom simpoziju u Labinu (1977).



ERDUT, novac cara Vespazijana. Zagreb, Arheološki muzej

LIT.: L. Touraine, Josko Eterović, Art international, 1973, 6. — V. Bužančić, Josko Eterović (katalog), Zagreb 1978. — M. Šolman, M. B. Protić i D. Schneider, Vrijeme i gradnja (katalog), Zagreb 1980. — Joško Eterović (katalog), Zagreb 1984. K. Ma.

ETNOLOGIJA, znanost o kulturama i njihovim nosiocima (plemenima, narodima). Upotrebljavajući gradivo koje joj daje *etnografija* (opisni dio etnologije) o materijalnoj (gospodarstvo, stanovanje, prehrana, odjeća,

J. ETEROVIĆ, *Titraj daljina*



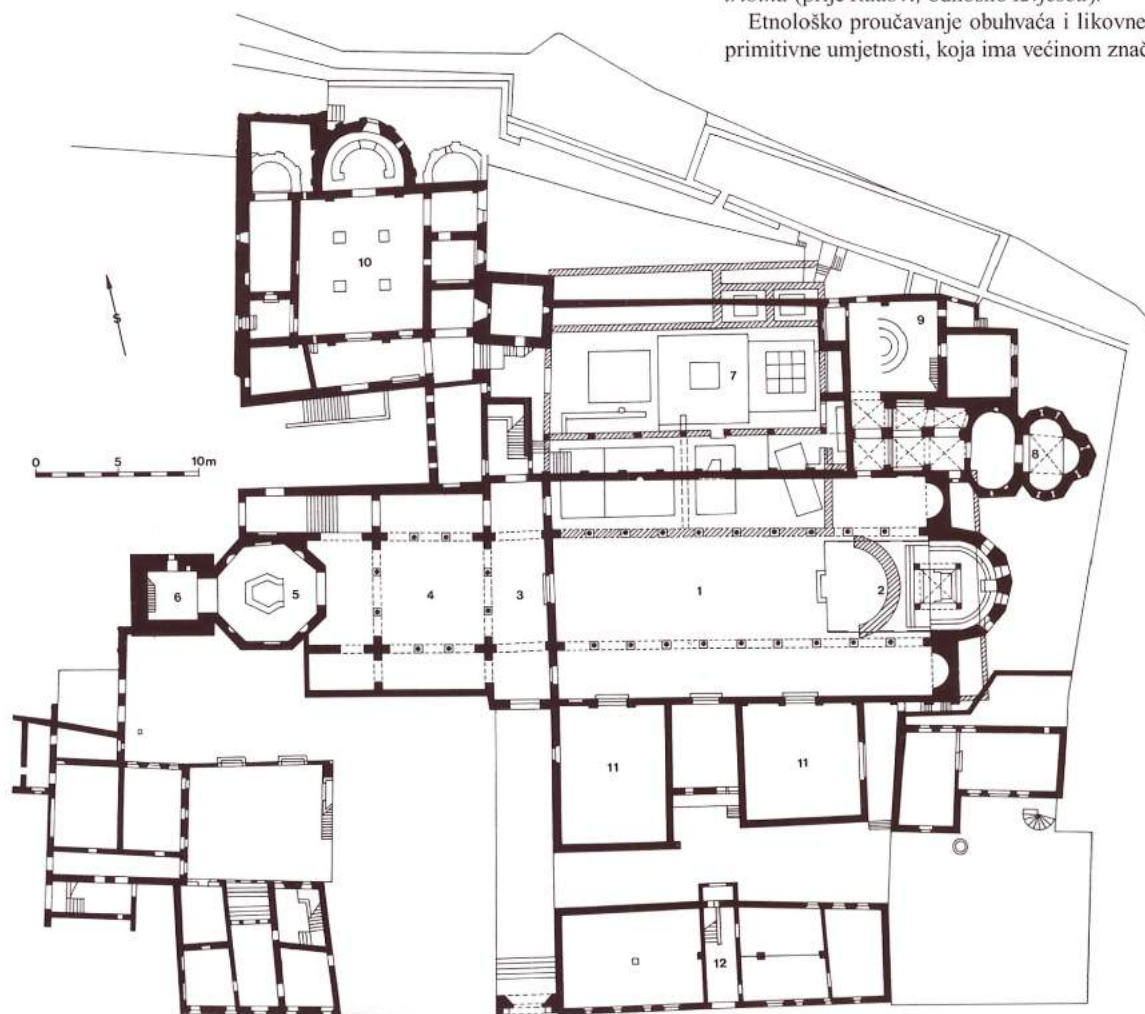


EUFRAZIJANA, detalj mozaika s likom biskupa Eufrazija

rukotvorstvo), društvenoj (socijalna struktura, običaji, pravo) i duhovnoj (umjetnost, vjerovanja, religija) kulturi pojedinačnih etničkih skupina, e. dolazi do znanstvenih spoznaja o općim temeljima, oblicima, razvoju i rasprostiranju kulture čovječanstva. Premda etnografski zapisi i izvori u nekim našim sredinama potječu već iz doba ranoga srednjega vijeka, etnologija se razvija tek od sred. XIX. st. (skupljanja i opis građe) a već potkraj stoljeća postavljeni su temelji etnologije.

U Hrvatskoj se do potkraj XIX. st. pojedinačna etnografska građa nalazila u književnim, historiografskim, putopisnim i drugim djelima. Od 70-ih godina pojavljuju se prva djela tematski skupljene građe (B. Bogišić, *Zbornik sadašnjih pravnih običaja u Južnih Slavena*, 1874; F. Ks. Kuhač, *Južnoslovenske pučke popievke*, I–V, 1878–81. i dr.). Krajem XIX. st. tadašnja JAZU osniva odbor za narodni život i običaje i 1896. počinje izdavati *Zbornik za narodni život i običaje*. Urednik Zbornika A. Radić smatra se osnivačem znanstvenoga rada u hrv. etnologiji. Na temelju metode koju je preporučio u svojoj *Osnovi za sabiranje i proučavanje građe o narodnom životu*, 1897. skupljena je i objavljena opsežna građa u pedesetak godišta Zbornika. Nakon splitskoga (1910), osnovan je 1919. i u Zagrebu Etnografski muzej (osim domaćega fundusa vrijedna je i zbirka vaneuropskih predmeta), koji pokreće izdavačku djelatnost (*Etnološka biblioteka*, 1926–30, *Etnografska istraživanja i građa*, 1934–42, *Etnološka istraživanja*, 1981). Nastava etnologije na Sveučilištu u Zagrebu počinje 1924. Uskoro se pojavljuju i prva sintetička djela: M. Gavazzi objavljuje 1939. *Godina dana hrvatskih narodnih običaja* a 1940. *Pregled etnografije Hrvata*, I. Nakon 1945. nastaju nove etnološke ustanove. Iz Odsjeka za pučku muziku u Etnografskome muzeju u Zagrebu osniva se 1948. Institut za narodnu umjetnost (sada Zavod za istraživanje folklor) s odsjecima za usmenu književnost, folklorni teatar, glazbu, ples i običaje (godišnjak *Narodna umjetnost*). Uz Odsjek za etnologiju na Filozofskome fakultetu nastaje i Zavod za etnologiju (izdanja: *Publikacije Etnološkoga seminara*, 1939–62, *Etnološki prilozi*, 1978), a tu je i sjedište Centra znanstvenoga projekta *Etnološki atlas*. Osniva se također Etnološki zavod HAZU, te udruženje Hrvatsko etnološko društvo sa stalnom publikacijom *Etnološka tribina* (prije *Radovi*, odnosno *Izvišća*).

Etnološko proučavanje obuhvaća i likovne tvorbe tzv. narodne, pučke, primitivne umjetnosti, koja ima većinom značaj kolektivnoga stvaralaštva.



EUFRAZIJANA, tlocrt:

1. brod bazilike, 2. supseliji pred-eufrazijeve bazilike, 3. narteks, 4. atrij, 5. krstionica, 6. zvonik, 7. područje prvoga (Maurova) oratorija, 8. memorijalna kapela, 9. sakristija, 10. biskupski dvor, 11. kapele, 12. Kanonika